

Uyumlaştırma projesi

The Tuning Project

Aydın ARAS
MTA. MAT Dairesi Min-Pet Koord
aras@mta.gov.tr

ÖZ

Bu projenin ismi bana Ahmet Hamdi Tanpınar'ın en ünlü kitabı olan "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nü hatırlattı. Bu roman zamana kendini uyduramayan bir insanın psikolojik analizidir. "Tuning projesi" ise Avrupa yüksek öğrenim yapısının bir anlamda zamana yani "bilgi toplumuna" veya "öğrenen topluma" adaptasyonudur. Bologna deklarasyonu sonucunda, Avrupa' da yüksek öğrenim bir yenilenme süreci içine girdi. Bu sürecin merkezinde ise "Avrupa yüksek öğrenim yapısını uyumlaştırma projesi" vardır. Projenin isimlendirilmesindeki "tuning" kelimesi üniversitelerin verdikleri derecelere karşılık programlarında Avrupa genelinde bir aynılaştırmayı ve tek tipleşirmeyi ifade etmemektedir, bu uyumlaştırma çeşitlilik ve özgünlük temelinde karşılıklı bilgi alışverişi, ortak hedef ve referanslar bulmak ve saptamak anlamına gelmektedir. Bu sürecin ana amacı: ders yükü, öğrenim çıktısı, ve yetenek ve beceriler bazında Bologna sürecini imzalayan ülkelerde kıyaslanabilir ve uyumlu nitelikler temelinde bir ortak sistem oluşturmaya katkıda bulunmaktır. Bu proje ile aynı zamanda ortak bir dil ve yöntem geliştirmek de hedefler arasındadır. Seçilen 9 ayrı alan için referans noktaları olarak kabul edilebilecek derse özgü ve genel "**yetenek ve beceriler**" bu proje ile geliştirilerek saptanmıştır. Seçilen alanlardaki bu "**derse özgü ve genel yetenek ve beceriler**" yanısıra beş ayrı konuda bu alanlar düzenlenmiştir. Böylece ders programları bunlara göre dizayn edilmiştir.

-**genel yetenek ve beceriler**

-**derslere özgü yetenek ve beceriler**

-**Avrupa kredi aktarma sisteminin rolü**

-**eğitim-öğretim ve değerlendirme sistemleri**

-**eğitim –öğrenim süreçlerinde kalite (ve kurumsal kalite kültürü ve gelenekleri)**

Yetenek ve beceriler programlarda bulunan bir çok ders ile geliştirilcek ve kazandırılacaktır. Yetenekler, "genel" ve "derse özgü" olarak 2 ana kısma ayrılır, ayrıca "genel yetenek ve beceriler" ise

- **Aletsel yetenekler:** bilme beceriler, yönetsel beceriler, teknolojik ve dil becerileri
- **Kişilerarası beceriler:** kişisel sosyal beceriler (sosyal etkileşim birlikte çalışma)
- **Sistemik yetenekler:** öncelikle enstürman ve kişilerarası özellikler gerektiren kavrama, duyarlılık ve bilgi de gerektiren (bütün bu özellikleri bütünlükle kapsayan yetenek ve beceriler).

olarak 3 kısımda incelenir

Yetenek ve beceriler öğrenim sürecinde öğrencilere kazandırılır. **Öğrenim çıktıları** öğrenim süreci soucunda öğrencilerin öğrenmeleri beklenen ve bu süreç sonunda kazandıkları ile gösterebildiklerdir. Bu özellikler **kavrama, bilgi ve becerinin dinamik birliğidir**. Bunları geliştirmek ve kuvvetlendirmek ders programlarının ana amancıdır. Bu proje bir alana veya **derslere ait bilgi ve becerilerin** yapılandırılması ve geliştirilmesi için üniversite ders programlarının ne kadar önemli olduğunu kabul etmektedir. Ancak bu programlardaki "**derslere ait bilgi ve yeteneklerin**" yanında kazanılan "**genel yetenek ve becerilerin**"de çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle bu nitelikler öğrencilerin bir işe yerleştirilmeleri ve vatandaşlık rollerinin gerçekleştirilmesinde ve ömür boyu öğrenimde önemli olan özelliklerdir.

Seçilen alanlardaki en önemli "**genel yetenek ve becerileri**" belirlemek için mezunlar, işverenler ve akademisyenler arasında büyük ölçekli anketler yapılmıştır. Genellikle değişik alanlarda bile çok az değişiklik

benzer genel yetenek ve becerilerin istenildiği görülmüştür. “**Proplem çözme**” ve “**analiz ve sentez yapma kapasitesi**” gibi bir çok genel yetenek ve becerinin yine bir çok alanda istenilen ortak özellikler olarak ortaya çıktığı görülmüştür. Dikkati çeken kayda değer bir diğer nokta ise bir gurup genel yetenek ve becerinin muzunun gelecekteki çalışma hayatında çok önemi olduğudur. Bu nedenle “**çıkıtı/öğrenci merkezli**” programlarda “**öğrenim çıktılarının ve istenilen genel beceri ve yeteneklerin**” saptanmasının bu programların hazırlanmasında ne kadar gerekli olduğu bu anketler sonucunda anlaşılmıştır. Bugün hala programlar akademisyen ve girdi merkezli programlardır. Çıkıtı merkezli programlarda mezun profili önemlidir. Mezun profili veya bir başka deyişle sahip olacağı nitelikler toplumun ihtiyaçları doğrultusunda başta akademisyenler olmak üzere, meslek örgütleri, işverenler ve mezunlar tarafından belirlenir. Söz konusu nitelikler (yetenek + beceriler) akademik süreçte devamlı gelişir ve kazanılır. Ders programlarının düzenlenmesinde hangi dersin hangi yetenek ve becerileri öğrencilere kazandıracığı göz önüne alınarak programlar düzenlenir. Bu makalede Tuning projede seçilen alanlardan olan “yer bilimleri” gurubu çalışması sonucunda aşağıdaki başlıklarda özet bilgi verilmiştir.

- Yer bilimlerine giriş ve mezun profili (nitelikler)
- Öğretim çıktıları, yetenek ve beceriler
- Ders yükü ve Avrupa aktarılabılır kredi sistemi
- lisans, master ve doktora düzeyleri kriterleri
- Kalite güvencesi
- Derse özgü yetenek ve becerilerin listesi

Anahtar kelimeler: Uyumlaştırma projesi, Genel yetenek ve beceriler, Derse özgü yetenek ve beceriler, Ders programları

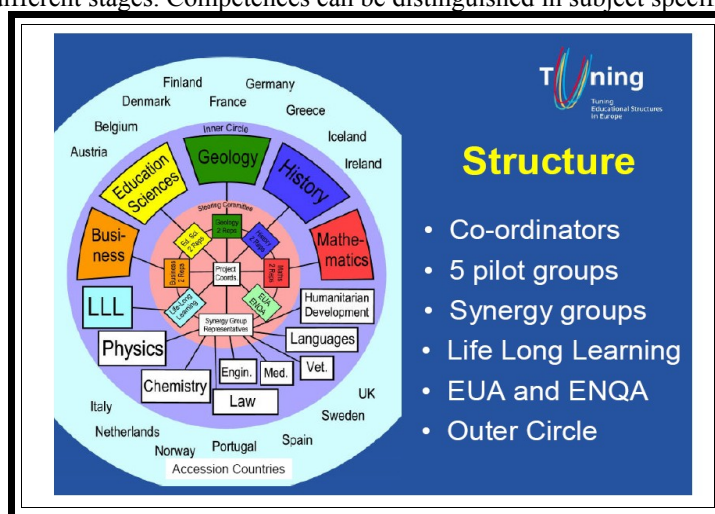
ABSTRACT

The title of project remind me the most significant book of Ahmet Hamdi Tanpınar a novel entitled "The Time Regulation Institute" (Saatleri Ayarlama Enstitüsü). It is a great psychological analysis of a man who suffers from being unable to adapt himself to his time, in other words to modern times. Therefore, “tuning” means adaptations of “educational structures” to modern times, in other words to “knowledge society” or “learner society”. As a result of the Bologna Declaration the educational systems in all European countries are in the process of reforming. The project “Tuning Educational Structures in Europe” is at the heart of the Bologna process. The term "tuning" emphasizes the notion that universities are not looking to unify or harmonize their degree programs into a prescribed set of European curricula, but rather are looking for points of convergence and common understanding based on diversity and autonomy. The main aim and objective of the project is to contribute significantly to the elaboration of a framework of comparable and compatible qualifications in each of the signatory countries of the Bologna process, which should be described in terms of workload, level, learning outcomes, competences This project has developed a methodology and a common language. As part of the methodology, it has developed reference points for first and second cycle programmes for generic and subject-specific competences for (at present), nine subject areas. It has been designed to understand curricula and to make them comparable. Five lines of approach have been distinguished to organize the discussions in the subject areas and identification of the generic and subject-related competences which should be obtained in the programme of these selected areas.

- generic (general academic) competences,
- subject-specific competences,
- the role of ECTS as an accumulation system
- approaches to learning, teaching, and assessment and
- the role of quality enhancement in the educational process (emphasizing systems based on internal institutional quality culture).

Competences are obtained or developed during the process of learning by the student/learner Learning outcomes are statements of what a learner is expect to know, understand and/or be able to demonstrate after completion of learning. Competences represent a dynamic combination of knowledge, understanding, skills and abilities.

Fostering competences is the object of educational programmes. Competences will be formed in various course units and assessed at different stages. Competences can be distinguished in subject specific and generic ones.

Although Tuning acknowledges to the full the importance of building-up and developing subject specific knowledge and skills as the basis for university degree programmes, it has highlighted the fact that time and attention should also be devoted to the development of generic competences or transferable skills. This last component is becoming more and more relevant for preparing students well for their future role in society in terms of employability and citizenship.

Tuning distinguishes three types of generic competences:

- Instrumental competences: cognitive abilities, methodological abilities, technological abilities and linguistic abilities;
- Interpersonal competences: individual abilities like social skills (social interaction and co-operation);
- Systemic competences: abilities and skills concerning whole systems (combination of understanding, sensibility and knowledge; prior acquisition of instrumental and interpersonal competences required).

As part of Tuning, a large scale consultation was organized among graduates, employers and academics to identify the most important generic competences for each of the academic fields involved. Although the set of most relevant generic competences differed slightly between the different subject areas, for most competences there was a striking similarity between the fields. In all fields typical academic competences were identified as being the most important ones, like the **capacity for analysis and synthesis, the capacity to learn and problem solving**. New attention to the fact that more attention should be given to a specific number of generic competences to prepare students better for their future workplace. The use of learning outcomes and competences is necessary in order to make study programmes and their course units or modules student centred / output oriented. Still today, many study programmes are staff centred, which means in practice that they are input oriented. In an output based study programme the main emphasis lies on the degree or qualification profile. The profile should be based on an identified and recognized need by society (academic society, graduates and professional organisations). Competences are developed in a progressive way. This means that they are formed in a number of course units or modules at different stages of the programme. During the design phase of the programme it has to be decided in which units a particular competence has to be formed. In this article summary of outcomes of-Earth Sciences studying group- is given in the title of

-Introduction to the Earth Sciences Degree Profile(s) –

-Learning Outcomes and Competences

-Level Cycle Descriptors

-Workload and ECTS

-Learning, Teaching and Assessment

-Quality Enhancement

-List of Subject of Specific and Generic Competences

Key words: Tunning project, Subject specific competences, Generic competences, Curricula

Deđinilen belgeler

- 1-Aras, A.,1998 **“Avrupalı Jeologlar Federasyonu (EFG), Jeoloji Mühendisleri Odası (JMO) ve Avrupa Birliđi (AB)”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, sayı 98-2-3 s 25-26
- 2- Aras, A., 1999 **“JMO, EFG AB ile Bütünleşme Süreci ve Budapeşte notları”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, sayı 99-4 s 145-147
- 3- Aras, A., 2000 **“Avrupalı Jeologlar Federasyonu ve Jeologların Avrupa’da Serbest Dolaşımı”** 53. Türkiye Jeoloji Kurultayı Bildirler Kitabı, sayfa 329
- 4- Aras, A., 2000, **“EFG Genel Kurulu ve 1. Uluslararası Mesleki Jeoloji Konferansı”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, Sayı 2000-3-4 s 36-40
- 5- Aras, A., 2000 **“The past and future of the education of geological engineering in Turkey”** European Geologist 1st International Professional Geology Conference proceedings Alicante, Spain10 –12 july page 101-104
- 6- Aras, A.,2001, **“Akademik ve mesleki unvanların jeoloji mesleği ve toplum içindeki anlamları arasındaki farklar”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, Sayı 2001-5-6 S 80-83
- 7- Yüksel, M., 2001 **“Bilim Mühendislik ve yanlısamar”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, Sayı 2001-1-2 sayfa 30-31
- 8- Cengiz, İ., Özaslan, H., 2001 **“EFG nedir ne değildir”** Sayı 2000 1-2 sayfa 75 76
- 9-Aras, A., 2003 **“Dünyada jeoloji mesleği ve örgütleri”** 56 Türkiye jeoloji kurultayı bildiriler kitabı, sayfa 257-256
- 10- Aras, A., 2000 **“Bütünleşme süreci içinde jeologların serbest dolaşımı”**, Ankara Üniv Araştırma ve uygulama merkezi Avrupa Birliđi temel eğitim kursu bitirme tezi (MTA ve JMO Kütüphanesi) 9-3-1999 31-5-1999
- 11- Aras, A., **“Avrupada ve Türkiyede jeoloji eğitimi meslek örgütleri ve aralarındaki ilişkiler”** Ankara Üniv Araştırma ve uygulama merkezi Avrupa Birliđi uluslar arası ilişkiler eğitim kursu bitirme tezi (MTA ve JMO Kütüphanesi) 4- 10 -199 -----9 -1 -2000
- 12- Aras, A **“Yetkin mühendislik”** TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Bülteni, Sayı 2004-sayı 4 sayfa 83-86
- 13- Aras, A **“JMO, AB, EFG, Serbest dolaşım ve Avrupa Jeolođu”** 59 Türkiye jeoloji kurultayı bildiriler kitabı, sayfa 382-3848